

Správa z aktivity

Názov aktivity: Webinár: AKIS in action Improving farmers' position in the food value chain

Termín realizácie: 11.04.2024, 10.00 – 11.30

Miesto realizácie: online, platforma Zoom

Cieľ aktivity: zistiť aktuálne dianie v projekte modernAKIS, odborný prehľad v problematike

Účastníci za IZPI: Ing. Katarína Tóthová (CJ AKIS), Ing. Mária Šášiková, PhD. (CJ AKIS); Ing. Šimon Mikláš (odbor NRSV SR); Ing. Alena Bujdáková (odbor AKIS)

Prílohy: Pozvánka, fotodokumentácia

Pribeh: Predmetný webinár mal priniesť praktické informácie zo života farmárov. Webinár otvorila Elena-Teodora Miron (LFI Austria) a Alexandra Nutz, ktoré sa ujali úvodného slova a privítali účastníkov. Z prihlásených viac ako 250 registrovaných účastníkov sa nakoniec na podujatí zúčastnilo približne 150 osôb.

Dora Miron vo svojej prednáške následne účastníkom predstavila projekt modernAKIS, všeobecný cieľ projektu a jeho víziu na nasledujúce niekoľko-ročné obdobie. Nakoľko ide o naozaj robustný projekt, pre účely AKIS uvádzame najdôležitejšie závery – **aktuálne sa pripravuje benchmarkingový nástroj, ktorý by mal slúžiť na porovnanie systémov AKIS v jednotlivých krajinách EÚ a tiež set referenčných indikátorov na hodnotenie AKIS**. Nakoľko pojem AKIS vo svojej komplexnosti ostáva stále nepochopený a ťažko uchopiteľný, neexistuje jednotná metodika pre implementáciu AKIS v členských krajinách EÚ, v rámci projektu sa pripravuje **6 online vzdelávacích modulov pre AKIS**. Ďalej boli predstavené podujatia, ktoré sa v rámci projektu modernAKIS pre nasledujúce obdobie chystajú (napr. podujatie týkajúce sa digitalizácie máj; resp. podujatie zamerané na living labs – jún, a iné). Pripomenutá bola tiež platforma: www.akisconnect.eu

Nosnou časťou podujatia však bola prednáška Dr. Arno Krause-ho (Centre of Grassland, Brémy, Dolné Sasko) venovaná pozitívnemu efektu spásania kravami pre dobré podmienky zvierat, kvalitu mlieka, optimalizáciu prevádzkových nákladov farmárov a zlepšenie biodiverzity. Ďalšími pozitívnymi efektami spásania sú: redukcia skleníkových plynov alebo znížené riziko požiarov. V prospech spásania hrá aj fakt, že je vysoko akceptované spoločnosťou. Zároveň však bolo konštatované, že podiel spásania v EÚ klesá. Spásanie závisí od veľkosti farmy a možnosti škálovania, znalostí farmára, je závislé od lokálnych podmienok, či ovplyvňované negatívnymi externalitami, napr. predátormi – vlci, medvede...

Následne Dr. Krause predstavil projekt MEADOW (2024 – 2020) a tendencie spásania v Nemecku pred začatím tohto projektu. Na jednej strane, aj keď spásanie bolo v Nemecku vysoko sociálne akceptované spoločnosťou, neexistovali žiadne štandardy. Z tohto dôvodu bola v rámci projektu vytvorená komunita stakeholderov, ktorý by tieto štandardy stanovili. Projekt MEADOW začal analýzou aktérov (stakeholderov), nasledovala mobilizácia aktérov a formovanie pracovných skupín, čo zahŕňalo silnú vlnu networkingu smerom k rôznym stakeholderom. Dr. Krause vo svojej prednáške apeloval na dôležitosť diskusie a networkingu. V rámci svojej prednášky spomínal aj obavy, s ktorými sa v rámci projektu stretávali – napr. obava ohľadne diferenciacie mlieka na „dobré“ a „zlé“. Jedným z najvýraznejších výsledkov projektu bolo podpísanie Charty medzi stakeholdermi, čo trvalo pomerne značný čas (1,5 roka). Túto chartu podpísalo 41 subjektov a bola základom aj pre ďalšie projekty typu multiactor, a tvorbu spoločných prístupov a procesov. Následne boli stanovené jasné kritériá pre produkciu pasienkového mlieka. V rámci webinára sa spomenula aj dôležitosť udržateľnosti projektu po jeho ukončení. V tejto súvislosti spomenul Dr. Krause založenie samostatnej firmy ProWiedeland, ako samostatnej odnože Centre of Grassland, ktorá naďalej monitoruje dodržiavanie kritérií na pasienkové mlieko aj po ukončení projektu. Taktiež bola vytvorená samostatná značka, ktorá označuje produkty,

ktoré spĺňajú štandardy ProWiedeland. Základné kritériá pre umiestnenie značky na mliečnych produktoch je uvedené na stránke: <https://proweedeland.eu/>

Spolupráca v tomto smere prebieha aj s predajnou sieťou (Kaufland, Lidl a mnohé ďalšie) a tiež so spracovateľmi mlieka.

Po ukončení prednášky Dr. Krauseho nasledovala sekcia otázok. V rámci diskusie sa rozoberalo, ako zapojiť aj samotných spotrebiteľov do AKIS, resp. sa diskutovalo o ekonomických aspektoch pasienkového mlieka.

Záver aktivity: Aj keď IZPI nie je partnerom projektu modernAKIS, užitočnou informáciou, vzhľadom na aktívnu snahu budovania funkčného AKIS-u na Slovensku je informácia o pripravovaných AKIS aktivitách a diani v rámci projektu. Pripravované moduly vzdelávania ohľadne AKIS resp. AKIS benchmarkingový nástroj môžu byť do budúcnosti užitočnou pomôckou pre rozvoj AKIS na Slovensku.

Vypracoval: Ing. Mária Šášiková, PhD.

dňa: 12.04.2024

Schválil: Mgr. Vladimíra Gudábová

dňa: 15.04.2024